

Posudek školitele práce

Johana Hartmannová

### **Fenomén památníků jako míst paměti mezi lety 1945-2015**

Autorka se jako téma bakalářské práce vybrala fenomén památníků/míst paměti na území České republiky po roce 1945. Téma míst paměti, památníků, muzeí a expozic se výběrově objevuje v mnoha pracích, Johana Hartmannová se však pokusila o jistý přehled, který ovšem není pouhým popisem, ale v charakteristikách jednotlivých míst a památníků má ambici kvalitativně zhodnotit dobový kontext, proměny a důraz na konkrétní vyznění konkrétního památníku.

Práce je rozdělena do tří základních oddílů – první se věnuje obecně otázce paměti a památníků, kdy autorka pracuje s koncepty paměti, stejně jako s přístupem k vytváření míst paměti, zejména samozřejmě v kontextu spíše druhé poloviny 20. století. Následuje přehled vybraných památníků a shrnující závěr.

Autorka postupuje v případě konkrétních památníků klíčovými místy pro vytváření novodobé paměti: Památník Lidice, Památník ležáky, Památník Terezín, Památník na Vítkově, Památník Hrabyně, Památník Lety u Písku, nově budovaný Památník v Hodoníně u Kunštátu, nově budovaný Památník Jana Palacha ve Všetatech. Práce nemá ambici absolutního přehledu památných míst či personálních památníků osobností (např. tábor Vojna či památníky literárních osobností, apod.). Jedná se o přehled do značné míry tradičních míst po roce 1945 a pohled na jejich proměny.

V části případů autorka dobře vystihuje a zaznamenává jisté vnitřní rozpory v samotných památnících a jejich historickém zakotvení – Lidic a Ležáky v kontextu západního odboje a paraskupin, Terezín v poválečném akcentování vězení a politických vězňů – oproti židovskému ghettu. Věnuje se i památníkům po roce 1900 – poměrně

kriticky se vyrovnává s Památníkem n Vítkově – zejména v ohledu k expozici české a československé státnosti, která redukuje dějiny na schematický příběh. Samostatným tématem jsou pak dva památníky – tábory spojené s romským holocaustem, kde musela mapovat i relativně aktuální situaci. Stejně jako v případě budování Památníku Jana Palacha ve Všetatech, kde se dokumentace neobejde dokonce bez aktuálních stenozáznamů ze sněmovny (výroky M. Grebeníčka) či vyjádření bývalého poslance Františka Laudáta – jednoho z iniciátorů. I to dokazuje provázanost fenoménu památníků s aktuálním děním nejen po roce 1945, ale ostatně permanentně.

Autorka pracovala dle mého názoru velice dobře s archivními prameny a sekundární literaturou, oslovila přímo vedení daných památníků, hovořila s aktéry novějších dějin památníků, snažila se proto o poměrně komplexní obrázek. Z těchto všech důvodů považuji práci za kvalitní a jednoznačně doporučuji k obhajobě s návrhem hodnocení výborně.

V Praze dne 3. 6. 2019

doc. PhDr. Michal Stehlík, Ph.D.